

Nr 473.

Godkänd av första kammaren den 11 juni 1937.

Godkänd av andra kammaren den 11 juni 1937.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. under budgetåret 1937/1938.

(Statsutskottets utlåtande nr 201.)

Till KONUNGEN.

I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1937/1938 har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen under rubrik »Utgifterna. För flera huvudtitlar gemensamma frågor. 4. Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl.» fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslagit riksdagen dels godkänna de av föredragande departementschefen förordade grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. under budgetåret 1937/1938, dels ock besluta, att dyrtidstillägg åt befattningshavare och pensionärer vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, domänverket och statens reproduktionsanstalt eller vid av nämnda verk övertagna företag eller inrättningar samt dyrtidstillägg åt befattningshavare vid bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen, försäkringsinspektionen och statens pensionsanstalt skola utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas, samt att, där arbetslönerna vid försvarsväsendets verkstäder och fabriker m. fl. anläggningar äro uppdelade i grundlöner och dyrtidstillägg, kostnaderna för dyrtidstilläggen skola bestridas från vederbörande underhålls- eller anskaffningsanslag.

Vidare har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under följande huvudtitlar föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1937/1938 såsom förslagsanslag anvisa:

under andra huvudtiteln	kronor	1,100,000
» tredje »	»	200,000
» fjärde »		
försvarsdepartementet	kronor	30,000
försvarsstaben	»	20,000
rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap	»	5,000
lantförsvaret	»	2,900,000
sjöförsvaret	»	1,150,000

flygvapnet	kronor	230,000
försvarsväsendets kemiska anstalt »	»	2,500
under femte huvudtiteln	kronor	4,350,000
» sjätte »	»	175,000
» sjunde »	»	2,000,000
» nionde »	»	1,050,000
» tionde »	»	700,000

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t dessutom föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskilda propositioner i ämnet, för budgetåret 1937/1938 beräkna dels under fjärde huvudtiteln för militärmeteorologisk informationstjänst ett förslagsanslag till dyrtidstillägg av 4,000 kronor, dels ock under åttonde huvudtiteln för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst ett förslagsanslag av 5,700,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i tvenne särskilda propositioner, dagtecknade den ena, nr 76, den 5 februari och den andra, nr 271, den 5 mars 1937, föreslagit riksdagen att för budgetåret 1937/1938 anvisa under fjärde huvudtiteln till militärmeteorologisk informationstjänst: dyrtidstillägg ett förslagsanslag av 4,000 kronor samt under åttonde huvudtiteln till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst ett förslagsanslag av 5,400,000 kronor.

Av statsverkspropositionen framgår, att de av Kungl. Maj:t äskade anslagen för dyrtidstillägg beräknats med utgångspunkt från de procenttal, som tillämpas vid en levnadskostnadsindex av 158. Anslagsberäkningen har med andra ord verkställts på grundval av de procenttal, efter vilka dyrtidstilläggen utgingo under tredje kvartalet 1936. För innevarande kvartal gällande procenttal, vilka grundats på indextalet 161, överstiga emellertid nyssnämnda procenttal med 1 enhet.

Riksdagen har ansett, att den genom den höjda levnadskostnadsindexen inträdda stegringen av de procenttal, efter vilka dyrtidstilläggen utgå, bör föranleda en omräkning av de av Kungl. Maj:t begärda anslagen. Enligt vad som inhämtats av riksdagens vederbörande utskott torde försiktigheten bjuda, att man vid denna omräkning utgår från de procenttal, som bliva tillämpliga vid en levnadskostnadsindex av 164, d. v. s. från procenttal, vilka med 2 enheter överstiga nu gällande procenttal.

I enlighet härmed har införskaffats följande beräkning av utgifterna å nedan angivna dyrtidstilläggsanslag.

Beräkning av dyrtidstilläggsanslagen vid index 158 och 164.

	Index 158 (Statsverks- propositionen)	Index 164
1. Allmänna anslagen till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst å huvudtitlarna II—X		
Andra huvudtiteln	1,100,000	1,300,000
Tredje »	200,000	250,000
Fjärde »		

	Index 158 (Statsverks- propositionen)	Index 164
Departementet	30,000	35,000
Försvarsstaben	20,000	25,000
Rikskommissionen för ekonomisk försvarsbered- skap	5,000	6,500
Lantförsvaret	2,900,000	3,700,000
Sjöförsvaret	1,150,000	1,450,000
Flygvapnet	230,000	300,000
Försvarsväsendets kemiska anstalt	2,500	3,200
Militärmeteorologisk informationstjänst	4,000	5,000
Femte huvudtiteln	4,350,000	5,400,000
Sjätte >	175,000	225,000
Sjunde >	2,000,000	2,500,000
Åttonde >	5,700,000	6,300,000
Nionde >	1,050,000	1,300,000
Tionde >	700,000	900,000
2. Anslaget till dyrtidstillägg åt lärare vid vissa stats- understödda m. fl. anstalter	18,000,000	18,500,000
3. Anslagen till dyrtidstillägg åt f. d. civila och mili- tära befattningshavare samt åt deras änkor och barn m. fl.		
f. d. civila befattningshavare	3,600,000	4,400,000
Pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare	2,000,000	2,300,000
f. d. militära befattningshavare	1,850,000	2,300,000
Pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare	700,000	800,000
Summa	45,766,500	51,999,700

Ökningen å ovannämnda anslag belöper sig således till cirka 6.2 miljoner kronor. Härvid må dock uppmärksammas, att beräkningen av de båda under åttonde huvudtiteln uppförda anslagen till dyrtidstillägg skett med utgångspunkt från de i propositionerna nr 270 och 271 angående lärarlöne-regleringarna äskade anslagsbeloppen, vilka belopp med respektive 2 och 0.3 miljoner kronor understiga vad i statsverkspropositionen beräknats. Stegringen av ifrågavarande dyrtidstilläggskostnader på grund av ändrat indextal uppgår alltså till cirka 8.5 miljoner kronor. Vid beräkningen har emellertid bortsetts från det under elfte huvudtiteln uppförda anslaget till dyrtidstillägg åt pensionerade båtsmän m. fl. och dyrtidstilläggsanslagen under huvudtiteln för riksdagen och dess verk m. m. ävensom från anslagsposter till dyrtidstillägg, som ingå i andra anslag eller täckas av medel å specialbudgeter.

Dessutom tillkomma ökade dyrtidstillägg för affärsverken. Med utgångspunkt från den i statsverkspropositionen angivna kostnadssumman, 19.8 miljoner kronor, kan i sistnämnda avseende beräknas inträda en ökning av cirka 5.5 miljoner kronor vid en levnadskostnadsindex av 164.

Beträffande de allmänna grunderna för dyrtidstilläggens utgående för budgetåret 1937/1938 har riksdagen icke ansett anledning föreligga att frångå Kungl. Maj:ts förslag, som ansluter sig till nu gällande bestämmelser, i annan mån än som framgår av det beslut riksdagen anmäler i skrivelse nr 474. Kostnaderna för den i sistnämnda skrivelse angivna ökningen av i dyrtidstilläggen ingående barntillägg uppgår under de olika huvudtitlarna samt för de affärsdrivande verken till i avrundat tal 3,800,000 kronor enligt följande fördelning:

Andra huvudtiteln	kronor	61,000
Tredje »	»	9,000
Fjärde »	»	462,000
Femte »	»	262,000
Sjätte »	»	10,000
Sjunde »	»	187,000
Åttonde »		
a) reglerade verk	kronor	41,000
b) statliga läroanstalter	»	134,000
c) folkskolan	»	828,000
d) andra statsunderstödda läroanstalter	»	90,000
		» 1,093,000
Nionde huvudtiteln	»	61,000
Tionde »	»	80,000
		<hr/>
	Summa kronor	2,225,000
De affärsdrivande verken.....	kronor	1,575,000
		<hr/>
	Totalsumma kronor	3,800,000.

Beträffande anslagen under åttonde huvudtiteln har riksdagen i annat sammanhang anmält sina beslut.

I anslutning till nämnda beräkning hava övriga anslag ansetts böra ökas.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels beträffande befattningshavare hörande under andra—tionde huvudtitlarna med anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över finansärenden den 4 januari 1937 förordade grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. under budgetåret 1937/1938, med iakttagande av de jämkningar i fråga om i dyrtidstilläggen ingående barntillägg, som omförmälas i riksdagens skrivelse nr 474;

dels för budgetåret 1937/1938 såsom förslagsanslag anvisat till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst

under andra huvudtiteln	kronor	1,350,000
» tredje »	»	260,000
» fjärde » försvarsdepartementet	»	37,000
» » » försvarsstaben	»	27,000

under fjärde huvudtiteln rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap	kronor	7,000
» » » lantförsvaret	»	4,000,000
» » » sjöförsvaret	»	1,600,000
» » » flygvapnet	»	325,000
» » » försvarsväsendets kemiska anstalt..	»	3,500
» » » militärmeteorologisk informations-tjänst	»	5,500
» femte »	»	5,650,000
» sjätte »	»	235,000
» sjunde »	»	2,700,000
» nionde »	»	1,350,000
» tionde »	»	1,000,000

dels ock beslutat, att dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, domänverket och statens reproduktionsanstalt eller vid av nämnda verk övertagna företag eller inrättningar samt dyrtidstillägg åt befattningshavare vid bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen och försäkringsinspektionen skola utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas, samt att, där arbetslönerna vid försvarsväsendets verkstäder och fabriker m. fl. anläggningar äro uppdelade i grundlöner och dyrtidstillägg, kostnaderna för dyrtidstilläggen skola bestridas från vederbörande underhålls- eller anskaffningsanslag.

Stockholm den 11 juni 1937.

Med undersåtlig vördnad.